

Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon

Koen Willems

Telefoonnummer

+5999 4619081

Datum

9 februari 2018

Ons kenmerk

Cft 201800052

Pagina

1/5

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlagen

-

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Advies o.b.v. artikel 11 bij de ontwerpbegroting 2018 Sint Maarten

Geachte heer Ferrier,

Op 26 juli 2017 heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de ontwerpbegroting 2018 ontvangen. Sint Maarten was goed op weg om voor het eerst sinds het verkrijgen van de autonome status in 2010, tijdig te beschikken over een vastgestelde begroting. Op 6 september 2017 is Sint Maarten getroffen door orkaan Irma met verstrekkende gevolgen op onder meer economisch en financieel vlak. De begroting zoals deze in juli 2017 was ingediend werd hierdoor niet meer realistisch geacht door Sint Maarten.

Op 26 januari 2018 heeft het Cft een nieuwe ontwerpbegroting 2018 ontvangen. Gezien de aanleverdatum is het Cft genoodzaakt, ondanks de omstandigheden, te constateren dat Sint Maarten niet tijdig over een vastgestelde begroting 2018 beschikt.

Oordeel

Het Cft beoordeelt de ontwerpbegroting op basis van de hierin gepresenteerde informatie. Vanwege de gevolgen van de orkanen Irma en Maria, aanhoudende IT-problemen en het daaruit voortvloeiende gebrek aan inzicht in de uitgaven sinds eind 2016, het ontbreken van een jaarrekening 2016 en de zwakke staat van het financieel beheer, kan het Cft niet oordelen of conform de Rijkswet financieel toezicht (Rft) alle verwachte baten en verwachte lasten daadwerkelijk zijn begroot.

Het Cft is van mening dat de ontwerpbegroting niet voldoet aan de geldende normen. Hierbij dient in ogenschouw te worden genomen, dat de financiële en economische situatie op Sint Maarten na de orkanen vele onzekerheden met zich meebrengt.

Om die reden onderschrijft het Cft dat het een grote opgave voor Sint Maarten is om een realistische ontwerpbegroting op te stellen. Het Cft ziet onderhavig ontwerp dan ook meer als een vertrekpunt, niet als een realistische prognose. Het is daarom van groot belang dat Sint Maarten op maandelijkse basis informatie gaat verstrekken over de begrotingsuitvoering. Op basis van deze informatie zal duidelijker worden hoe de nu gepresenteerde baten en lasten zich gedurende 2018 ontwikkelen en vervolgens kan de begroting middels begrotingswijzigingen worden aangepast aan de actuele situatie op dat moment.

De ontwerpbegroting presenteert voor 2018 een tekort van ANG 254,7 miljoen en voldoet daardoor niet aan artikel 15 lid 1 van de Rft die vereist dat de begroting sluit. Een meerjarenraming is niet in de begroting opgenomen waardoor niet wordt voldaan aan artikel 13 van de Comptabiliteitslandsverordening van Sint Maarten en artikel 15 lid 1 en 2 van de Rft. De in de begroting opgenomen baten en lasten worden niet toereikend toegelicht en voldoet daardoor niet aan artikel 15 lid 2 van de Rft. Aangezien de ontwerpbegroting niet voorziet in het oplossen van de betalingsachterstanden en het compenseren van de tekorten uit voorgaande jaren wordt ook niet voldaan aan de punten van de aanwijzing. Ten aanzien van deze tekortcompensatie adviseert het Cft te komen tot een nieuw realistisch tijdsplan. Het Cft handhaaft net als in voorgaande jaren in 2018 zijn voorbehoud op de kapitaaldienst.

Toelichting

Gewone dienst

De ontwerpbegroting 2018 presenteert ANG 266,8 miljoen aan baten, ANG 521,5 miljoen aan lasten en dientengevolge een tekort van ANG 254,7 miljoen. In de ontwerpbegroting wordt aangegeven dat het tekort wordt veroorzaakt door ANG 217,7 miljoen minder baten dan aanvankelijk begroot en ANG 61,0 miljoen aan additionele lasten. Door het presenteren van een tekort voldoet de begroting niet aan de normen van de Rft, in het bijzonder artikel 15 lid 1.

Het Cft beschikt niet over voldoende verantwoording over 2016 en 2017 om het realiteitsgehalte van de in de ontwerpbegroting 2018 opgenomen cijfers adequaat te kunnen beoordelen. Hier zijn het ontoereikende financieel beheer en de voortdurende IT-problemen mede de oorzaak van.

De begrote baten nemen volgens de memorie van toelichting bij de begroting met name af door lagere belastinginkomsten. De bij de bepaling van de belastinginkomsten gehanteerde uitgangspunten zijn te beperkt toegelicht. Het Cft adviseert de in omvang voornaamste belastinginkomsten nader toe te lichten waarbij deze in ieder geval worden gerelateerd aan de belastingontvangsten sinds september 2017, zover deze bij de Landsontvanger bekend zijn.

De aanzienlijke toename in de begrote lasten wordt onvoldoende toegelicht. Hoewel bijvoorbeeld een stijging van de lasten voor de onderstand verwacht mag worden, dienen de uitgangspunten die bij de begroting zijn gehanteerd te worden toegelicht.

Voorts is uit de ontwerpbegroting niet te herleiden welke maatregelen Sint Maarten voornemens is in 2018 te nemen om het tekort zo beperkt mogelijk te houden. Het Cft adviseert dan ook de ontwerpbegroting op dit punt aan te passen en uit te breiden. Hierbij adviseert het Cft tevens om ervoor te zorgen dat eerder ingezette maatregelen, waar mogelijk zo spoedig mogelijk worden geïmplementeerd. Voorbeelden van eerder ingezette maatregelen zijn het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd naar 65 jaar en de overgang van een eindloon naar een middelloon stelsel. Ook is in het overleg met de minister van Financiën aan de orde geweest de salarissen en vergoedingen van bijvoorbeeld politieke ambtsdragers en de mogelijkheden om de belastinggrondslag te verbreden, bijvoorbeeld door het innen van de reeds opgelegde casino fees.

De orkanen Irma en Maria hebben een verdere verslechtering van de financiële administratie tot gevolg gehad. Hierbij dient echter aangetekend te worden dat de financiële administratie en het financieel beheer ook vóór de orkanen niet adequaat functioneerden en ontoereikend waren. Hoewel SOAB, de Algemene Rekenkamer en het Cft hier al geruime tijd aandacht voor vragen, is Sint Maarten niet in staat gebleken om de noodzakelijke verbeteringen eigenstandig door te voeren. Vanwege de verdere verslechtering van de situatie adviseert het Cft dan ook om technische assistentie en versterking van de capaciteit te verzoeken om de financiële administratie en het financieel beheer structureel op orde te krijgen. Dat zal de regering meer sturingsmogelijkheden geven en daardoor efficiënte allocatie van schaarse middelen mogelijk maken. Het doorvoeren van de noodzakelijke verbeteringen kan naar oordeel van het Cft niet langer op zich laten wachten.

Artikel 25 van de Rft

De ontwerpbegroting 2018 van Sint Maarten vertoont een tekort en voldoet daardoor niet aan de normen van de Rft in het bijzonder zoals genoemd in artikel 15. Indien het bestuur van Sint Maarten besluit af te wijken van de normen, kan dit alleen indien dit in overeenstemming is met een besluit van de RMR hierover op grond van artikel 25 van de Rft. Pas dan kan de begroting aan de Rft voldoen, zonder aan alle hierin bepaalde normen te voldoen.

In de brief van staatssecretaris Knops aan de minister van Financiën van Sint Maarten van 26 januari jl. wordt erop gewezen dat besluitvorming over de begroting 2018 pas kan worden overwogen indien aan een aantal voorwaarden is voldaan. Zo dient er volgens deze brief sprake te zijn van "een vastgestelde begroting 2018 inclusief inzicht in de liquiditeitspositie en liquiditeitsbehoefte en een positief advies van het College financieel toezicht."

Het Cft acht het niet realistisch dat de begroting 2018 aan de normen van de Rft kan voldoen, in het bijzonder de normen genoemd in artikel 15. Besluitvorming door de RMR op grond van artikel 25 is echter noodzakelijk om af te kunnen wijken van deze specifieke normen. Zonder deze besluitvorming is een begroting die afwijkt van de normen, strijdig met de Rft en kan het Cft niet anders dan conform concluderen.

Het Cft adviseert de regeringen van Sint Maarten en Nederland om nadere afspraken te maken over besluitvorming in de RMR over de begroting 2018 van Sint Maarten. In het bijzonder dient te worden besloten dat afgeweken mag worden van de normen zoals genoemd in artikel 15 lid 1.

Wederopbouw

Het voor de wederopbouw van belang zijnde National Recovery Plan (NRP) is nog niet gereed. Daarnaast is onduidelijk welke projecten en kosten middels het door Nederland gevormde wederopbouwfonds zullen worden bekostigd. Tot slot geeft de ontwerpbegroting een te beperkte toelichting op de financiële positie van de deelnemingen en de collectieve sector. Veronderstelt mag worden dat zowel de deelnemingen als de entiteiten die behoren tot de collectieve sector te maken hebben met financiële tegenslag en mogelijk financiële ondersteuning nodig hebben. Aldus moet worden geconcludeerd dat op dit moment nog niet alle informatie voorhanden is om een volledige begroting 2018 op te stellen. Het Cft adviseert eventuele negatieve gevolgen middels een begrotingswijziging later in het jaar te verwerken, op het moment dat meer informatie beschikbaar is.

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst voor 2018 wordt op basis van de memorie van toelichting begroot op ANG 37,2 miljoen. Op basis van het getallenboek blijkt dat ANG 116,1 miljoen is begroot voor de kapitaaldienst. Het Cft concludeert dat de memorie van toelichting niet aansluit op het achterliggende getallenboek en adviseert om dit te corrigeren.

De begrote kapitaaldienst van ANG 116,1 miljoen bestaat voor ANG 72,8 miljoen aan investeringen ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport. Het betreft voornamelijk onderhoud en reparaties aan scholen en culturele gebouwen. Uit de toelichting bij de kapitaaldienst is niet op te maken in hoeverre voor de orkaan al sprake was van achterstallig onderhoud. Met regulier onderhoud van gebouwen dient immers binnen de gewone dienst rekening gehouden te worden, niet op de kapitaaldienst. Ter financiering van de voorgenomen uitgaven op de kapitaaldienst voor 2018 is ANG 100,0 miljoen aan geldleningen begroot. Het Cft adviseert om samen met de Nederlandse regering, en indien noodzakelijk de Wereldbank, te bezien in hoeverre deze uitgaven kunnen worden gedekt uit het wederopbouwfonds.

De onderbouwing van de voorgenomen uitgaven op de kapitaaldienst is te summier om deze te kunnen toetsen aan de SNA-criteria. Zonder toereikende toelichting is het Cft genoodzaakt het voorbehoud op de kapitaaldienst te handhaven. Het Cft adviseert u derhalve om de uitgaven op de kapitaaldienst nader toe te lichten. Voorts is niet uit de begroting op te maken welke middelen resteren uit eerder aangegane geldleningen.

Aanwijzing

Sinds 8 september 2015 is een aanwijzing van de Rijksministerraad (RMR) van kracht waarin onder andere is bepaald dat ultimo 2018 gecompenseerd dient te zijn voor de tekorten uit de periode 2010-2014 en dat de betalingsachterstanden opgelost dienen te worden. Tot medio 2017 was Sint Maarten goed op weg om eind 2018 aan drie van de vier punten van de aanwijzing te voldoen.

Kenmerk
Cft 201800052
Blad
5/5

Het vierde punt van de aanwijzing, het nemen van maatregelen om de oudedagsvoorzieningen en het zorgstelsel structureel betaalbaar te houden, is een proces gebleken dat meer tijd kost.

Na de orkanen is de situatie veranderd en komt het voldoen aan de punten van de aanwijzing in het geding. De begroting 2018 voorziet niet meer in het compenseren van de tekorten en het oplossen van de betalingsachterstanden waardoor Sint Maarten niet voldoet aan deze onderdelen van de aanwijzing. Ook is verdere vertraging opgelopen met het nemen van maatregelen m.b.t. de oudedagsvoorzieningen en het zorgstelsel. Het Cft adviseert om gezamenlijk te komen tot een nieuw en realistisch tijdsplan waarin en op welke wijze Sint Maarten verwacht invulling te kunnen geven aan de aanwijzing. Het Cft zal vervolgens de RMR hierover nader adviseren.

Tot slot

Het Cft is zich bewust van bijzondere omstandigheden en de daarbij horende budgettaire uitdagingen waarvoor Sint Maarten staat. Anderzijds is het van belang dat de economie zo spoedig mogelijk weer gaat groeien en Sint Maarten weer op het pad naar structureel houdbare overheidsfinanciën komt. Het is daarom van belang dat Sint Maarten samen met het Cft en de Nederlandse regering kijkt naar de mogelijkheden en oplossingen die in de huidige situatie geboden kunnen worden. De bevolking van Sint Maarten is veerkrachtig gebleken in de nasleep van de orkanen, maar dit laat onverlet dat er nog vele uitdagingen voor Sint Maarten resteren.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof.dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

De wnd. Secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten